

Den nye mor

1.

Barna ble alltid kalt Blåøyne og Kalkunen, og de fikk disse navnene slik: Den eldste var lik sin kjære far, som var langt til havs, og da moren så opp på henne brukte hun å si: «Barnet mitt, du har fått mønsteret til din fars øyne», for faren hadde de blåeste av blåøyne, så etter hvert ble det vanlig å kalle hans lille jente etter dem. Den yngre hadde en gang, mens hun fortsatt var baby, grått bittert fordi en kalkun som bodde nær hytta og noen ganger vandret inn i skogen, plutselig forsvant midt på vinteren; og for å trøste henne hadde hun fått dens navn.

Moren og Blåøyne og Kalkunen og babyen bodde alle i en ensom liten stue i kanten av skogen. Skogen var så nær at hagen på baksiden så ut til å være en del av den, og de høye grantrærne var så nærme at deres store mørke armer strakte seg ut over det lille stråtak, og når månen skinte på dem var alle deres flokete skygger over de hvitvaskede veggene.

Det var langt til landsbyen, over to kilometer, og moren måtte jobbe hardt og hadde ofte ikke tid selv til å dra til postkontoret for å se om det var kommet noe brev fra deres kjære far, og derfor pleide hun på ettermiddagen å sende de to barna. De var veldig stolte over å få lov til å gå alene, og pleide å løpe halve veien til postkontoret. Når de kom tilbake, trøtte etter den lange turen, stod deres mor der og ventet og kikket etter dem, og teen var klar, og babyen kaklet av glede; og om det skulle være slik at det var kommet et brev fra havet, da var de ekstra glade. Deres lille stue var så koselig: Veggene var hvite som snø på innsiden så vel som utsiden, og på dem hang kakettinn og bakefat, og lokket til en stor gryte som hadde blitt ødelagt lenge før barna kunne huske, og stekespaden, som var polert skinnende klar som sølv. På den ene siden av ildstedet, hang det over belgen en almanakk, og på siden var klokken som alltid slo gal time og alltid gikk for raskt, men det var en god klokke, med et lite bilde på sitt ansikt, og den kunne noen ganger tikke i vei i nesten en uke uten å stoppe. Babyens høystol stod i et hjørne, og i et annet hjørne hang et skap høyt på veggen hvor moren hadde alle slags små overraskelser. Barna lurte ofte på hvordan alle tingene som kom ut av skapet hadde kommet inn i det, for sjelden var det de så noe bli lagt der.

«Kjære barn», sa moren en ettermiddag på høsten, «jeg vet det er kaldt for dere å gå til landsbyen, men dere må skynde dere, for hvem vet om dere kanskje bringer tilbake et brev som sier at våre kjære far allerede er på vei hjem.» Da gjorde Blåøyne og Kalkunen seg raskt klare til å dra. «Ikke vær lenge», sa moren, som hun alltid gjorde før de skulle avgårde. «Ta den nærmeste veien og ikke se på noen fremmede dere møter, og pass på at dere ikke snakker med dem.»

«Ja, mor», svarte de; og så kysset hun dem og kalte dem sine kjære snille barn, og de dro lykkelig avgårde.

Landsbyen var lystigere enn vanlig, for det hadde vært tivoli dagen før, og folkene som hadde skapt glede hang fortsatt i gatene som om de nektet å eie at festen var over.

«Jeg skulle ønske vi hadde kommet i går», sa Blåøyne til Kalkunen. «Da kunne vi ha fått sett noe av det.»

«Se der», sa Kalkunen og pekte på en bod dekket med pepperkaker; men barna hadde ingen penger. I enden av gaten, nær vertshuset Den Blåe Løve hvor vognene stoppet, satt en gammel mann på bakken med ryggen hvilende mot veggen av huset, og ved ham var to hunder, med flotte halsbånd på. De var nok dansende hunder, tenkte barna, og lengtet etter å se dem opptre, men de så like trøtte ut som sin herre, for de satt helt stille ved siden av ham og som om de ikke hadde en eneste vift igjen i halen.

«Åh, jeg skulle så ønske vi hadde vært her i går», sa Blåøyne igjen mens de gikk til kjøpmannen, for kjøpmannens butikk var også postkontor. Postdamen var veldig travel med å veie opp halve pund med kaffe, og da hun hadde tid til å se til barna sa hun bare «Ingen brev til dere idag», og fortsatte med det hun holdt på med. Da vendte Blåøyne og Kalkunen om for å dra hjem. De gikk sakte nedover landsbygaten, og igjen forbi mannen med hundene. En av dem hadde kviknet litt. Den satt ganske krokete, med sitt hode langt til den ene siden, og så veldig melankolsk og ganske snodig ut; men barna gikk videre mot broen og slettene som ledet til skogen.

De hadde forlatt landsbyen og gått et lite stykke, og da, rett før de nådde broen, la de merke til en merkelig figur som hvilte mot en steinhaus i veikanten. Først tenkte de det var noen som sov, og så tenkte de at det var en stakkars kvinne som var syk og sulten, og så så de at det var en jente i merkelige sprakende klær, som så veldig ulykkelig ut, og de var ganske sikre på at noe var i veien. Så de gikk og så på henne, og tenkte at de ville spørre henne om de kunne gjøre noe for å hjelpe henne, for de var snille barn og sørgmodige over å se noen i nød.

Jenta virket høy, og var rundt femten år gammel. Hun var kledd i veldig fillete klær. På skuldrene hadde hun bundet et brunt sjal som var revnet i hjørnet og som hang ned på midten av hennes rygg. Hun hadde ingen kyse, og et gammelt gult lommetørkle som hun tidligere hadde bundet rundt hodet sitt, hadde nå falt bakover og lå klynget rundt hennes hals. Hennes hår var kullsvart og hang ugreid og ufestet ned som det selv ville. Det var ikke veldig langt, men det var veldig blankt, og det lot til å passe hennes klare sorte øyne og mørke fregnede hud. På sine føtter hadde hun grove gråe strømper og tykke slitte støvler, som hun tydeligvis hadde glemt å knyte. Hun hadde noe gjemt under sitt sjal, men barna visste ikke hva det var. Først tenkte de det var en baby, men da de kom nærmere, og hun tok det forsiktig under seg og satt på det, skjønnte de at de hadde tatt feil. Hun satt og så barna komme mot henne, og flyttet seg ikke og rørte seg ikke før de var bare en meter fra henne; da tørket hun sine øyne akkurat som om hun hadde grått bittert, og så opp.

Barna stod stille foran henne et øyeblikk, stirret på henne og lurte på hva de skulle gjøre.

«Gråter du?» spurte de sjenert.

Til deres overraskelse sa hun, særdeles lystig: «Å kjære, nei! Tvert imot. Gråter dere?» De syntes det var ganske uhøflig av henne å svare slik, for hver og en kunne se at de ikke gråt. De hadde halvveis bestemt seg for å gå videre; men jenta så på dem så hardt med sine store sorte øyne, at de ikke ønsket å gjøre det før de hadde sagt noe mer.

«Kanskje du har gått deg bort?» sa de forsiktig.

Men jenta svarte omgående: «Absolutt ikke. Dere har jo akkurat funnet meg. Og forresten», la hun til, «så bor jeg i landsbyen.»

Barna var overrasket over dette, for de hadde aldri sett henne før, og de trodde at de kjente igjen alle i landsbyen.

«Vi går ofte til landsbyen», sa de, og tenkte at det ville interessere henne.

«Faktisk», svarte hun. Det var alt; og igjen lurte de på hva de skulle gjøre.

Da sa Kalkunen, som hadde et nysgjerrig sinn, et ganske direkte spørsmål: «Hva er det du sitter på?» spurte hun.

«På en pæretromme», svarte jenta. Hun snakket fortsatt i en svært lystig tone, og dette fikk barna til å undre, for hun så veldig kald og ukomfortabel ut.

«Hva er en pæretromme?» spurte de.

«Jeg er overrasket over at dere ikke vet det», svarte jenta. «Nesten alle ordentlige folk har en.» Og så dro hun den ut og viste den til dem. Det var et merkelig instrument, ganske likt en gitar i formen; den hadde tre strenger, men bare to skruer til å stemme dem. Den tredje strenger var ikke stemt i det hele tatt, og la derfor til den ensartede effekten som kom av landsbyjentas musikk. Og fortsatt, merkelig nok, var ikke pæretromma spilt ved å berøre dens strenger, men ved å skru et lite håndtak smart gjemt på den ene siden.

Men det merkelige ved pæretromma var ikke musikken den laget, eller strengene, eller håndtaket, men en liten rektangulær boks festet på siden. Boksen hadde et lite flatt lokk som lot til å bli åpnet av en fjær. Den var alt barna kunne legge merke til først. De var svært ivrige etter å se hva som var i boksen, eller å vite hva den inneholdt, men de tenkte det ville virke frekt om de sa det.

«Den er virkelig en svært vakker sak, denne pæretromma», sa jenta, så på den og talte i en stemme som var nesten kjærlig.

«Hvor fikk du den?» spurte barna.

«Jeg kjøpte den», svarte jenta

«Kostet den ikke mange penger?» spurte de.

«Jo», svarte jenta sakte og nikket med hodet. «Den kostet ganske mange penger. Jeg er veldig rik», la hun til.

Og dette syntes barna var et svært bemerkelsesverdig utsagn, for de hadde ikke trodd at rike folk kledde seg i gamle klær, eller gikk uten kyser. Hun kunne i alle fall ha stelt håret sitt, tenkte de; men de ønsket ikke å si det.

«Du ser ikke rik ut», sa de forsiktig, og i så høflig en stemme som mulig.

«Kanskje ikke», svarte jenta muntert.

Ved dette samlet barna mot, og bemerket videre: «Du ser litt ustelt ut» – de ønsket ikke å si fillete.

«Faktisk?» sa jenta med stemmen til en som hadde hørt en hyggelig men overraskende uttalelse. «Men litt ustelthet er svært respektabelt», la hun til med en fornøyd stemme. «Jeg må virkelig fortelle dem dette», fortsatte hun. Og barna lurte på hva hun mente. Hun åpnet den lille boksen på siden av pæretromma, og sa, akkurat som om hun snakket til noen som kunne høre henne: «De sier jeg ser ganske ustelt ut; det er ganske heldig, er det ikke?»

«Men du snakker jo ikke til noen som helst!» sa de, mer overrasket enn noensinne.

«Å jo da! Jeg snakker til dem begge.»

«Begge?» sa de undrende.

«Ja. Jeg har her en liten mann kledd som en bonde, og som har en bred filthatt med en stor fjær, og en liten dame i tillegg, kledd i et rødt skjørt, og med et hvitt tørkle festet over sitt bryst. Jeg setter dem på lokket til boksen, og når jeg spiller danser de så vakkert. Den lille mannen tar av seg hatten og vinker med den i luften, og den lille dama løfter skjørtet litt til siden med en hand, og med den andre sender hun et kyss.»

«Åh! La oss se; la oss se!» ropte barna samtidig.

Da så landsbyjenta tvilende på dem.

«La dere se?» sa hun rolig. «Vel, jeg er ikke sikker på om jeg kan. Si meg, er dere snille?»

«Ja, ja», sa de ivrige, «vi er veldig snille!»

«Da er det helt umulig», svarte hun, og lukket boksen bestemt igjen.

De stirret på henne i forbauselse.

«Men vi er snille», ropte de, for de trodde hun hadde misforstått dem. «Vi er veldig snille. Mor sier alltid at vi er det.»

«Som dere alt har sagt», sa jenta, og talte med en beslutsom tone.

Fortsatt forstod ikke barna.

«Men kan du ikke da la oss se den lille mannen og dama?» spurte de.

«Å kjære, nei!» svarte jenta. «Jeg viser dem bare til uskikkelige barn.»

«Til uskikkelige barn!?» utbrøt de.

«Ja, til uskikkelige barn», svarte hun. «Og jo verre barna er jo bedre danser mannen og dama.»

Hun la pæretromma forsiktig under sin fillete kappe og gjorde seg klar til å dra avgårde.

«Jeg trodde virkelig ikke at dere var snille», sa hun bebreidende, som om de hadde anklaget seg selv for en stor forbrytelse. «Vel, ha en fin dag.»

«Åh, men vis oss den lille mannen og dama», ropte de.

«Absolutt ikke. Ha en fin dag», sa hun igjen.

«Åh, men vi skal være uskikkelige», sa de i fortvilelse.

«Jeg er redd dere ikke vil klare det», svarte hun og ristet på hodet. «Man må være ganske dyktig om man skal klare å være uskikkelig. Vel, ha en fin dag», sa hun for tredje gang. «Kanskje ser jeg dere i landsbyen imorgen.»

Og så gikk hun fort avgårde, mens barna følte øyne deres bli fylt med tårer, og deres hjerte verket av skuffelse.

«Hadde vi bare vært uskikkelige», sa de. «Da hadde vi sett dem danse; vi ville sett den lille dama holde sitt røde skjørt i handen, og den lille mannen vinke med sin hatt. Åh, hva skal vi gjøre for å få henne til å la oss se dem?»

«Men», sa Kalkunen, «hva om vi prøvde å være uskikkelige idag; kanskje ville hun la oss se dem imorgen.»

«Men, åh!» sa Blåøyne. «Jeg vet ikke hvordan man skal være uskikkelig; ingen har lært meg det.»

Kalkunen tenkte stille i noen minutter. «Jeg tror jeg kan være uskikkelig hvis jeg prøver», sa hun. «Jeg skal prøve ikveld.»

Og da brast stakkars Blåøyne i gråt.

«Åh, ikke vær uskikkelig uten meg!» gråt hun. «Det ville vært så slemt av deg. Du vet at



jeg ønsker å se den lille mannen og dama akkurat like mye som deg. Du er veldig, veldig slem.» Og hun hulket bittert.

Og med krangel og gråt kom de hjem.

Så da deres mor så dem, var hun svært forbauset, og fordi hun fryktet at de hadde slått seg, løp hun for å møte dem.

«Åh, mine barn, å, mine kjære, kjære barn», sa hun. «Hva er det for noe?»

Men de våget ikke å fortelle moren om landsbyjenta og den lille mannen og dama, så de svarte: «Det er ikke noen ting; det er ikke noe ting i det hele tatt», og gråt enda mer.

«Men hvorfor gråter dere?» spurte hun overrasket.

«Vi kan vel gråte om vi ønsker det», hulket de. «Vi er veldig glad i å gråte.»

«Stakkars barn!» sa moren til seg selv. «De er trøtte, og kanskje er de sultne; etter litt te vil de føle seg bedre.» Og hun gikk tilbake til stua, og gjorde opp en stor ild helt til refleksjonen av flammene danset rundt på tinnlokkene på veggen; og hun satte kjelen klar til kok, og satte teutstyr på bordet, og åpnet vinduet for å slippe inn den søte friske luften, og fikk alle ting til å se lystige ut. Så gikk hun til det lille skapet, som hang høyt oppe på veggen, og tok ut noe brød og satt det på bordet, og sa med en kjærlig stemme: «Kjære små barn, kom og få litt te; nå er alt klart til dere. Og se, babyen våkner fra luren sin; vi setter henne i høystolen, så vil hun kakle til oss mens vi spiser.»

Men barna gav ikke noe svar til sin kjære mor; de stod bare stille ved vinduet og sa ingenting.

«Kom, barn», sa moren igjen. «Kom, Blåøyne, og kom, Kalkunen min, her er godt søtt brød til teen.»

Da Blåøyne og Kalkunen så seg rundt, og de så det store brødet, ristet sprøtt og brunt, og alle koppene som stod på rad, og muggen med melk som ventet på dem, gikk de til bordet, satte seg ned og følte seg mye lykkeligere; og moren satt ikke babyen i høystolen allikevel, men tok den på sitt kne, danset opp og ned med den, og sang små snutter av sanger til den, og lo og så fornøyd ut, og tenkte på deres far langt avgårde til havs, og lurte på hva han ville si til dem alle når han kom hjem igjen. Da tittet hun plutselig opp og så at Kalkunens øyne var full av tårer.



«Kalkunen!» utbrøt hun. «Min kjære, lille Kalkun! Hva er galt? Kom til din mor, min kjære; kom til din mor.» Og etter å ha lagt babyen på teppet, holdt hun ut armene, og Kalkunen reiste seg fra stolen og løp rett inn i dem.

«Åh, mor», gråt hun, «åh, kjære mor! Jeg vil så gjerne være uskikkelig.»

«Mitt kjære barn!» utbrøt moren.

«Ja, mor», gråt barnet, mer og mer bittert. «Jeg vil så gjerne være veldig, veldig uskikkelig.»

Og da forlot Blåøyne også stolen, og mens hun gned ansiktet mot morens skulder, gråt

hun sørgelig: «Det gjør jeg også, mor. Åh, jeg ville gitt hva som helst for å være veldig, veldig uskikkelig.»

«Men, mine kjære barn», sa moren forbauset, «hvorfor ønsker dere å være uskikkelige?»

«Fordi vi vil; åh, hva skal vi gjøre?» gråt de sammen

«Jeg ville blitt veldig sinna om dere var uskikkelige. Men det kan dere ikke være, for dere elsker meg», svarte moren.

«Hvorfor kan vi ikke være uskikkelige fordi vi elsker deg?» spurte de.

«Fordi det ville gjort meg svært ulykkelig; og hvis dere elsker meg kunne dere ikke ha gjort meg ulykkelig.»

«Hvorfor kunne vi ikke det?» spurte de.

Ta tenkte moren en stund før hun svarte; og når hun gjorde det, skjønte de knapt hva hun mente, kanskje fordi hun lot til å snakke til seg selv istedenfor dem.

«Fordi hvis man elsker bra», sa hun forsiktig, «er kjærligheten sterkere enn alle de dårlige følelsene vi har, og beseirer dem. Og dette er testen på om kjærligheten er sann eller falsk, uvennlighet og ondskap har ikke makt over den.»

«Vi forstår ikke hva du mener», gråt de; «og vi elsker deg, men vi ønsker å være uskikkelige.»

«Da hadde jeg visst at dere ikke elsker meg», sa moren.

«Og hva ville du gjort?» spurte Blåøyne.

«Det kan jeg ikke si. Jeg bør heller få dere til å føle dere bedre.»

«Men hvis du ikke kunne det? Hvis vi var veldig, veldig, veldig uskikkelige, og ikke ville være snille, hva da?»

«Da», sa moren sørgmodig – og mens hun snakket ble hennes øyne fylt med tårer, og det var like før et hulk kvalte henne – «da», sa hun, «måtte jeg ha dratt avgårde og forlatt dere, og sendt dere en ny mor, med glassøyne og trehale.»

«Det ville du ikke gjort», ropte de.

«Jo, det ville jeg», svarte hun med en stille stemme. «Men det ville gjort meg svært ulykkelig, og jeg ville aldri gjort det ved mindre dere var veldig, veldig uskikkelige, slik at jeg blir nødt.»

«Vi skal ikke være uskikkelige», gråt de; «vil skal være snille. Vi ville hatet å få en ny mor; og hun skal aldri komme her.» Og de klemte seg inntil sin egen mor, og hun kysset dem kjærlig.

Men da de gikk til sengs gråt de bittert, for de husket den lille mannen og dama, og lengtet mer enn noen gang etter å se dem; men hvordan kunne de orke å la sin egen mor dra avgårde, og la en ny ta hennes plass?

2.

«God dag», sa landsbyjenta da hun så Blåøyne og Kalkunen komme mot henne. Hun satt igjen ved steinhaugen, og under hennes sjal lå pæretromma gjemt. Det så ut som om hun ikke hadde rørt seg siden dagen før. «God dag», sa hun, med den samme lystige stemmen hun hadde snakket med dagen før. «Været er virkelig sjarmerende.»

«Er den lille mannen og dama der?» spurte barna, uten å legge merke til hennes bemerkning.

«Ja, takk for at dere spurte om dem», svarte jenta. «Begge er her og har det godt. Den lille mannen lærer hvordan han kan rasle med pengene i lommen sin, og den lille dama har hørt en hemmelighet – hun forteller den mens hun danser.»

«Åh, la oss få se», bønnfalt de.

«Helt umulig, det kan jeg forsikre», svarte jenta omgående. «For som dere vet, er dere snille.»

«Åh!» sa Blåøyne trist, «men mor sa at hvis vi er uskikkelige vil hun dra avgårde og sende oss en ny mor, med glassøyne og trehale.»

«Faktisk?» sa jenta, hun talte fortsatt med den samme likegyldige stemmen. «Det er det de alle sier.»

«Hva mener du?» svarte Kalkunen.

«Alle truer med slike ting. Det finnes jo selvfølgelig ingen mødre med glassøyne og trehale; de ville vært alt for dyre å lage.» Og den sunne fornuften i bemerkningen så barna med en gang, spesielt Kalkunen, men de sa bare, nesten ropende: «Vi tror du kanskje vil la oss se den lille mannen og dama danse.»

«Det er hva dere tror», bemerket landsbyjenta.

«Men vil du om vi er uskikkelige?» spurte de fortvilet.

«Jeg er redd dere ikke klarer å være uskikkelige – selv om dere prøver», sa hun foraktelig.

«Åh, men vi skal prøve; det skal vi faktisk», ropte de. «Så vis dem til oss.»

«I alle fall ikke i forkant», svarte jenta, stod opp og gjorde seg klar til å gå bort.

«Men hvis vi er veldig uskikkelige inatt, vil du la oss se dem imorgen?»

«Spørsmål spurt idag besvares best imorgen», sa jenta, og snudde seg rundt som om hun skulle til å gå. «Ha en fin dag», sa hun bekymringsløst. «Jeg må faktisk gå å spille litt for meg selv. Ha en fin dag», repeterte hun, og så plutselig begynte hun å synge:

Åh, marihønen er så søt

Og humlen i sitt kratt

Men jeg vil ha en fin og bløt

Den myke apekatt

Den myke apekaa-a-att

Den myke ap...

«Jeg må bare beklage», sa hun og stoppet. Hun så seg over skulderen. «Det er svært uhøflig å synge foran andre uten tillatelse. Jeg kommer ikke til å gjøre det igjen.»

«Åh, bare fortsett», sa barna.

«Jeg fortsetter», sa hun, og dro avgårde.

«Nei, vi mener fortsette på sangen», forklarte de, «og la oss bare høre deg spille», bønnfalt de, for de husket at de ennå ikke hadde hørt en eneste lyd fra pæretromma.

«Helt umulig», ropte hun ut mens hun gikk. «Dere er snille, som jeg har bemerket før.

Snillhetens gleder fokuserer på seg selv; uskikkelighetens gleder er mange og varierte. Ha en fin dag», ropte hun, for hun var nesten utenfor hørevidde.

I noen minutter stod barna stille og så etter henne, så brast de begge i gråt.

«Hun skulle ha latt oss se dem», hulket de.

Kalkunen var den første til å tørke bort sine tårer.

«La oss gå hjem og være veldig uskikkelige», sa hun, «da vil hun kanskje la oss se dem imorgen.»

«Men hva skal vi gjøre?» spurte Blåøyne, og så opp. Så hele veien hjem planla de sammen hvordan de skulle klare å bli uskikkelige. Og den ettermiddagen var deres stakkars mor så fortvilet, for istedenfor å sitte smilende med sin te som vanlig, og så å hjelpe henne med å rydde bort og gjøre alt hun fortalte dem, ødela de sine krus og kastet sitt brød og smør på gulvet, og da moren ba dem gjøre en ting passet de på å gjøre noe annet, og da ting skulle settes på plass, måtte hun gjøre alt sammen alene, og de trampet sine føtter i sinne da hun ba dem gå opp på rommet til de ble snille.

«Vi vil ikke være snille», ropte de. «Vi hater å være snille, og skal alltid være uskikkelige. Vi liker å være uskikkelige.»

«Husker dere hva jeg fortalte dere jeg måtte gjøre om dere var veldig uskikkelige?» spurte hun sørgmodig.

«Ja, vi vet, men det er ikke sant», ropte de. «Det finnes ingen mor med trehale og glassøyne, og hvis det var det ville vi bare stikke knappenåler i henne og sende henne bort; men det finnes ikke.»



Til slutt ble moren

skikkelig sint, og sendte dem rett til sengs, men istedet for å gråte og være lei seg over hennes sinne, så lo de av glede, og da de var i sengen satt de oppe og sang lystige sanger så høyt de kunne.

Nesten morgen stod barna tidlig opp, og uten tillatelse fra sin mor, løp de avgårde så raskt de kunne over slettene mot broen for å se etter landsbyjenta. Hun satt som vanlig ved steinhaugen med pæretromma under sjalet.

«Kan du nå være så snill å vise oss mannen og dama», ropte de, «og la oss høre pæretromma. Vi var ordentlig uskikkelige i går kveld.» Men jenta holdt pæretromma godt gjemt. «Vi var veldig uskikkelige», ropte barna igjen.

«Faktisk», sa hun, med akkurat den samme tonen som hun hadde talt med i går.

«Men vi var det», gjentok de; «vi var det faktisk.»

«Som dere sier», svarte hun. «Men dere var ikke halvparten så uskikkelige som dere burde.»

«Jamen, vi ble sendt til sengs!»

«Akkurat», sa jenta, og la det andre hjørnet av sjalet over pæretromma. «Hvis dere hadde vært ordentlig uskikkelige ville dere ikke gått til sengs. Men dere kan ikke noe for

det, skjønner dere. Som jeg har bemerket før, så må man være ganske dyktig for å være skikkelig uskikkelig.»

«Men vi knuste våre krus, og kastet brødet og smøret på gulvet, vi gjorde alt vi kunne for å være slitsomme.»

«Bare bagateller», svarte landsbyjenta hånlig. «Kastet dere kaldt vann på ilden, eller ødela klokka, dro dere alle tinnallerknene ned fra veggen og kastet dem på gulvet?»

«Nei!» utbrøt barna, forskrekket, «vi gjorde ikke det.»

«Tenkte meg det», svarte jenta. «Alt for mange folk misoppfatter litt lyd og tåpelighet for ekte uskikkelighet. Men, som jeg har bemerket før, må man være ganske dyktig om man skal gjøre det ordentlig. Vel, ha en fin dag», og før de kunne si et ord til hadde hun forsvunnet.

«Vi skal være mye verre», gråt barna i fortvilelse. «Vi skal dra og gjøre alle de tingene hun sier», og så dro de hjem og gjorde alle disse tingene. De kastet vann på ilden; de dro ned bakefatet og tinnallerknene, stekespaden og lokket til gryten de aldri hadde sett, og slang dem ned på gulvet; de ødela klokka og danset i smøret; de snudde alle ting opp ned; og så satt de stille og lurte på om de var uskikkelige nok. Og da moren så alt det de hadde gjort skjente hun ikke på dem og sendte dem til sengs, slik hun hadde gjort dagen før, men hun bare brast sammen og gråt, og så så hun på barna og sa sørgmodig: «Om dere ikke er snille imorgen, kjære Blåøyne og Kalkun, må jeg faktisk dra av gårde og aldri komme tilbake, og den nye mor jeg fortalte dere om vil komme til dere.»

De trodde ikke på henne; men allikevel verket deres hjerter da de så hvor ulykkelig hun så ut, og de tenkte inni seg at straks de hadde sett den lille mannen og dama danse, skulle de være snille mot deres kjære mor resten av livet; men de kunne ikke være snille før de hadde hørt lyden av pæretromma, sett den lille mannen og dama danse, og hørt hemmeligheten – da ville de være tilfredse.

Neste morgen, før fuglene kviknet til, før solen hadde klatret høyt nok til å se inn deres soveromsvindu, og før blomstene hadde tørket sine øyne klare for dagen, stod barna opp og listet ut fra stua og løp over slettene. De trodde ikke at landsbyjenta ville være oppe så tidlig, men deres hjerter hadde verket så mye ved synet av morens sørgmodige ansikt at de ikke hadde klart å sove, og de lengtet etter å vite om de hadde vært uskikkelige nok, og om de bare én gang kunne få høre pæretromma og se den lille mannen og dama, for så å dra hjem og bli snille for alltid.

Til deres overraskelse fant de landsbyjenta sittende ved steinhaugen, akkurat som om den var hennes naturlige hjem. De løp fort da de så henne, og de la merke til at boksen med den lille mannen og dama var åpen, men hun lukket den straks hun så dem, og de hørte kneppet til fjæren som holdt den fast.

«Vi har vært veldig uskikkelige», ropte de. «Vi har gjort alle de tingene du fortalte oss; vil du nå vise oss den lille mannen og dama?» Jenta så nysgjerrig på dem, og dro det gule silkelømmetørkle hun noen ganger hadde på hodet ut av sin lomme, og begynte å glatte ut krøllene i det med sine hender.

«Dere virker ganske spente», sa hun med sin vanlige stemme. «Dere burde være rolige; ro samler og gjemmer ting som en stor kappe, akkurat som mitt sjal gjør, for eksempel»; og hun så ned på det fillete dekket som gjemte pæretromma.

«Vi har gjort alle de tingene du ba oss om», ropte barna igjen, «og vi lengter så etter å høre hemmeligheten»; men jenta fortsatte bare å glatte ut sitt lømmetørkle.

«Jeg er veldig nøye med min kjole», sa hun. De klarte nesten ikke å lytte til henne, så

spente var de.

«Men fortell oss om vi kan se den lille mannen og dama», bønnfalt de igjen. «Vi har vært veldig uskikkelige, og mor sier hun vil dra bort idag og sende en ny mor hvis vi ikke er snille.»

«Faktisk?» sa jenta, og begynte å bli interessert og moret. «De tingene som folk sier er så ensporet og moro. Det finnes jo uendelig med variasjon i språket.» Men barna forsto ikke, de bare bønnfalt henne enda en gang om å se den lille mannen og dama.

«Vel, la meg se», sa jenta til slutt, akkurat som om hun ga seg. «Når sa deres mor hun ville dra?»

«Men hvis hun går, hva skal vi gjøre?» ropte de desperat. «Vi vil ikke at hun skal dra; vi elsker henne veldig mye. Åh! Hva skal vi gjøre hvis hun drar?»

«Folk kommer og folk går; først går de og så kommer de. Kanskje hun vil gå før hun kommer; hun kan ikke komme før hun går. Dere bør nok dra tilbake å være snille», la jenta plutselig til. «Dere er egentlig ikke smarte nok til å være noe annet; og den lille damas hemmelighet er veldig viktig; hun forteller den aldri for liksom-uskikkelighet.»

«Men vi gjorde alle tingene du ba oss om», ropte barna, desperate.

«Dere kastet ikke speilet ut av vinduet, eller snudde babyen på hodet.»

«Nei, vi gjorde ikke det», gispet barna.

«Tenkte meg det», sa jenta triumferende. «Vel, ha en fin dag. Jeg kommer ikke til å være her imorgen. Ha en fin dag.»

«Åh, ikke dra bort», ropte de. «Vi er så ulykkelige; la oss se dem bare én gang.»

«Vel, jeg skal gå fordi stua deres klokken elleve denne morgenen», sa jenta. «Kanskje kommer jeg til å spille på pæretromma mens jeg går forbi.»

«Og vil du vise oss mannen og dama?» spurte de.

«Helt umulig, ved mindre dere virkelig har fortjent det; liksom-uskikkelighet er bare spolert snillhet. Men hvis dere knuser speilet og gjør de tingene som trengs...»

«Åh, det skal vi», ropte de. «Vi skal være veldig uskikkelige helt til du kommer.»

«Jeg er redd det er bortkastet tid», sa jenta høflig; «men selvfølgelig ville jeg ikke likt å blande meg opp i hva dere gjør. Dere skjønner, den lille mannen og dama er vant til det beste selskap, og er veldig kresne. Ha en fin dag», sa hun, slik hun alltid hadde gjort, men hun så seg tilbake, og ropte ut: «Klokken elleve, jeg kommer til å være svært punktlig; jeg er veldig nøye med mine avtaler.»

Igjen dro barna hjem, og de var uskikkelige, de var så veldig veldig uskikkelige at deres kjære mors hjerte verket, og hennes øyne ble fylt med tårer, og til slutt gikk hun ovenpå og tok rolig på seg sin beste drakt og sin nye solkyse, og hun kledde på babyen i dens søndagsklær, og så kom hun ned og stilte seg foran Blåøyne og Kalkunen, og akkurat da hun gjorde det kastet Kalkunen speilet ut av vinduet, og det falt med et høyt brak på bakken.

«Farvel, mine barn», sa moren trist og kysset dem. «Farvel, min Blåøyne; farvel min Kalkun; den nye mor vil snart komme hjem. Åh, mine stakkars barn!» og hun gråt bittert mens hun tok babyen i sine armen og vendte om for å forlate huset.

«Men mor», ropte barna, «vi er...», og plutselig slo den ødelagte klokken halv elleve, og de visste at om en halv time ville landsbyjenta komme forbi og spille på pæretromma. «Men mor, vi kommer til å være snille klokken halv tolv, kom tilbake halv tolv», ropte de, «da skal vi være snille, det vil vi faktisk; vi må være uskikkelige til klokken elleve.» Men moren plukket bare opp den lille bylten hvor hun hadde bundet opp sitt bomullsforle og

et par gamle sko, og gikk sakte ut av døren. Det var som om barna var trollbundet, og de kunne ikke følge etter henne. De åpnet vinduet vidt åpent, og ropte etter henne: «Mor! Mor! Åh, kjære mor, kom tilbake igjen! Vi skal være snille, vi skal være snille nå, vi skal være snille for alltid hvis du kommer tilbake». Men moren så bare snudde seg og ristet på hodet, og de kunne se tårer falle fra hennes kinn.

«Kom tilbake, kjære mor!» gråt Blåøyne, men fortsatt gikk moren videre over slettene.

«Kom tilbake, kom tilbake!» gråt Kalkunen, men moren gikk videre. Akkurat ved enden av sletten stoppet hun og snudde seg rundt, og vinket med sitt tårevåte lommetørkle til barna i vinduet; hun fikk babyen til å kysse sin hånd; og på et øyeblikk hadde moren og babyen forsvunnet ut av synet.

Da kjente barna at hjertene deres verket i sorg, og de gråt bittert akkurat som deres mor hadde gjort, og allikevel kunne de ikke tro at hun virkelig hadde dratt. Hun ville sikkert komme tilbake, tenkte de; hun ville ikke forlate dem fullstendig; men uff, om hun gjorde det – om hun gjorde det – om hun gjorde det. Og så slo den ødelagte klokken elleve, og plutselig var det en lyd – en raskt, klingende, ringende lyd, og med en merkelig disharmoni ved visse intervaller; og de så på hverandre mens deres hjerter stod stille, for de visste at det var pæretromma. De skyndte seg å åpne vinduet, og der så de landsbyjenta komme mot dem fra slettene, hun danset avgårde og spilte mens hun gjorde så. Et lite stykke bak henne, med fast avstand, kom mannen med hundene gående rolig, han som de hadde sett ved Den Blåe Løve, den dagen de først hadde sett jenta med pæretromma. Han spilte på en fløyte som hadde en merkelig skingrende lyd; de kunne høre den tydelig over klangen til pæretromma. Etter mannen fulgte de to hundene, som valset rundt og rundt på sine bakben.

«Vi har gjort alt du fortalte oss», ropte barna, så snart de hadde kommet seg fra sjokket. «Kom å se, og vis oss nå den lille mannen og dama.»

Jenta sluttet ikke å spille og danse, men hun ropte ut med en stemme som var halvt prat og halvt sang, og lot til å holde takten til den merkelige musikken til pæretromma.

«Dere gjorde alt feil. Dere kastet vannet på feil side av ilden, tinnene var ikke helt i midten av rommet, klokken var ikke helt ødelagt, og deres snudde ikke babyen på hodet.»

Barna, som fortsatt stod trollbundet i vinduet, ropte og bønnfalte og vred sine hender: «Åh, men vi har gjort alt du fortalte oss, og mor har dratt bort. Vis oss den lille mannen og dama nå, og la oss høre hemmeligheten.»

Da de sa dette var jenta akkurat foran stua, men hun sluttet ikke å spille. Lyden av strengene lot til å trenge gjennom deres hjerter. Hun sluttet ikke å danse; hun hadde allerede kommet forbi stua. Hun sluttet ikke å synge, og alt hun sa hørtes ut som om det var en del av en forferdelig sang. Og fortsatt fulgte mannen og hundene henne, alltid med en viss avstand, mens han skingret på sin fløyte; og fortsatt valset de to hundene rundt og rundt etter ham – deres haler helt rolige, deres føtter rette, deres halsbånd klare og hvite og stive. Videre dro de, alle sammen.

«Åh, stopp!» ropte barna, «og vis oss nå den lille mannen og dama.»

Men jenta sang ut høyt og klart, mens strengen som var ustemt klingte over hennes stemme.

«Den lille mannen og dama er langt borte. Se, boksen deres er tom.»

Og for første gang så barna at lokket var oppe og hang bakover, og at ingen mann eller dame var i den.

«Jeg drar til mitt eget land», sang jenta, «til det landet hvor jeg ble født.» Og hun gikk

videre mot den lange rette veien som ledet til byen mange mange mil borte.

«Men vår mor er borte», ropte barna; «vår kjære mor, vil hun noen gang komme tilbake?»

«Nei», sang jenta. «Hun vil aldri komme tilbake, hun vil aldri komme tilbake. Jeg så henne ved broen. Hun tok en båt oppover elva; hun seiler mot havet; hun skal møte deres far igjen, og de skal seile videre, seile videre til land langt borte.»

Og da de hørte dette, skrek barna, men de kunne ikke si noe mer, for deres hjerter var ved å breste.

Da ropte jenta enda en gang til dem, med en stemme som ble svakere og svakere i det fjerne. Men hadde det ikke vært for skrekken som spisset deres ører, kunne de knapt ha hørt henne, så langt borte var hun, og så disharmonisk var musikken.

«Deres nye mor kommer. Hun er allerede på vei; men hun går sakte, for hennes hale er ganske lang, og hennes briller har hun glemt igjen; men hun kommer, hun kommer – kommer – kommer.»

Det siste ordet døde bort; det var det siste de hørte landsbyjenta si. Hun gikk videre, hun danset videre; og videre fulgte mannen, de kunne se at han fortsatt spilte, men de kunne ikke lenger høre lyden av hans fløyte; og videre gikk hundene rundt og rundt og rundt. De alle gikk videre, lengre og lengre bort, helt til det så ut som de var ett, til de var bare en forvirret masse av bleke farger, til de var kun et mørkt tåkete objekt som lignet ingenting, til de hadde forsvunnet fullstendig – fullstendig og for alltid.

Da snudde barna seg rundt, og så på hverandre og på deres lille hjem, hvor det for bare en uke siden hadde vært så lyst og koselig, så fint og så rent. Ilden var slukket, og vannet var fortsatt blant glørne; bakefatet og tinttallerknene, stekespaden og grytelokket, som deres kjære mor pleide å bruke så mye tid på å pusse, var alle dratt ned fra spikerne som de hadde hengt på så lenge, og lå nå utover gulvet. Og der lå klokken helt ødelagt og i stykker, det lille bildet på dets ansikt kunne ikke lenger sees; og selv om den noen ganger slo en bortkommen time, var det med tonen til en klokke hvis dager var talte. Og der var babyens høystol, men ingen liten baby til å sitte i den; der var skapet på veggen, og uten det søte brødet i hyllene; og der var de ødelagte krusene, og biter av brød var kastet rundt, og tavlene som moren hadde knelt ved og skrubbet til de var hvite som snø. I midten av alt stod barna og så på kaoset de hadde skapt, deres hjerter verket, deres øyne var blindet av tårer, og deres stakkars små hender var klasket sammen i elendighet.

«Åh, hva skal vi gjøre?» gråt Blåøyne. «Jeg skulle ønske vi aldri hadde sett landsbyjenta og den fæle, fæle pæretromma.»

«Mor vil sikkert komme tilbake», hulket Kalkunen. «Hvis hun ikke kommer tilbake tror jeg vi kommer til å dø.»

«Jeg vet ikke hva vi skal gjøre hvis den nye mor kommer», gråt Blåøyne. «Jeg vil aldri, aldri like noen annen mor. Jeg vet ikke hva vi skal gjøre hvis den fryktelige moren kommer.»

«Vi slipper henne ikke inn», sa Kalkunen.

«Men kanskje hun bare går inn», hulket Blåøyne.

Da stoppet Kalkunen å gråte et minutt for å tenkte på hva som kunne gjøres.

«Vi skal bolte døren», sa hun, «og lukke vinduet; og vi skal late som ingenting når hun banker på.»

Så de boltet døren, og lukket vinduet og låste det. Og da, til tross for alt de hadde sagt, følte de seg uskikkelige igjen, og lengtet etter den lille mannen og dama de aldri hadde

sett, langt mer enn etter den mor som hadde elsket dem hele deres liv. Men nå trodde de ikke egentlig at deres mor ikke ville komme tilbake, eller at en ny mor ville komme og ta hennes plass.

Da det var middagstid ble de veldig sulte, men de kunne bare finne noe bedervet brød, og de måtte være tilfreds med det.

«Åh, jeg skulle ønske vi hadde hørt den lille damas hemmelighet», klaget Kalkunen. «Da ville jeg ikke ha brydd meg.»

Hele ettermiddagen satt de og ventet og lyttet i frykt for den nye mor; men de så ingenting og hørte ikke noe til henne, og gradvis ble de mindre og mindre redd for at hun skulle komme. Så tenkte de at kanskje når det ble mørkt ville deres kjære mor komme hjem; og hvis de ba henne tilgi dem ville hun kanskje det. Og da tenkte Blåøyne at hvis deres mor kom ville hun være veldig kald, så de krøp ut bakdøren og samlet noe ved, og etter mye strev, for rista var våt, fikk de til slutt tent peisen. Da de så den lyse ilden brenne og de små flammene hoppe og leke bland veden og kullet, begynte de å bli glade igjen, og de følte seg sikker på at deres egen mor ville komme tilbake; og synet av den trivelige ilden minnet dem om alle de gangene hun hadde ventet på at de skulle komme tilbake fra postkontoret, og hvordan hun hadde tatt imot dem, og trøstet dem, og gitt dem god varm te og søtt brød, og snakket med dem. Åh, så de beklaget at de hadde vært uskikkelige, og alt på grunn av den frekke landsbyjenta! De brydde seg ikke noen ting om den lille mannen og dama nå, og ønsket ikke å høre hemmeligheten.

De hentet et spann med vann og vasket gulvet; de fant noen filler, og pusset tinnene til det var blankt igjen, og ved å sette fotskammelen på en stol klatret de forsiktig opp og hang tingene tilbake på plass; og så plukket de opp de ødelagte krusene og gjorde rommet så pent som de kunne, helt til det så mer og mer ut som om deres kjære mors hender hadde jobbet travelt med det. De følte seg mer og mer sikker på at hun ville vende tilbake, både hun og den kjære lille babyen, og de tenkte de ville gjøre klart teutstyret for henne, akkurat slik hun så ofte hadde gjort det klart for sine uskikkelige barn. De tok ned tebrettet, og fikk ut koppene, og satt kjelen på ilden for å koke vann, og fikk alt til å se så hjemlig ut som de kunne. Det var ikke noe søtt brød å sette på bordet, men kanskje moren ville bringe med seg et fra landsbyen, tenkte de. Til slutt var alt klart, og Blåøyne og Kalkunen vasket sine ansikter og hender, og så satt de og ventet, for selvfølgelig trodde de ikke på det landsbyjenta hadde sagt om at deres mor hadde seilt avgårde.

Plutselig, mens de satt ved peisen, hørte de en lyd som av noe tungt som ble dratt langs bakken på utsiden, og så kom det en høy, fryktelig banking på døren. Barnas hjerter stoppet opp. De visste det ikke kunne være deres egen mor, for hun ville ha vridd dørhåndtaket og prøvd å komme inn uten å banke i det hele tatt.

«Åh, Kalkunen!» hvisket Blåøyne, «hvis det skulle være den nye mor, hva skal vi gjøre?»

«Vi slipper henne ikke inn», hvisket Kalkunen, for hun var redd for å snakke høyt, og igjen kom en lang og høy og forferdelig banking på døren.

«Hva skal vi gjøre? Åh, hva skal vi gjøre?» gråt barna i fortvilelse. «Åh, gå bort!» ropte de ut. «Gå bort; vi slipper deg ikke inn; vi skal aldri være uskikkelige mer; gå bort, gå bort!»

Men igjen kom en høy og forferdelig banking.

«Hun kommer til å bryte opp døren hvis hun banker så hardt», gråt Blåøyne.

«Gå og hold den igjen», hvisket Kalkunen, «så skal jeg titte ut av vinduet og se om det

virkelig er den nye mor.»

Så med frykt og beven satt Blåøyne ryggen sin mot døren, og Kalkunen gikk til vinduet, presset sitt ansikt helt inntil siderammen, og tittet ut. Hun kunne akkurat se en sort og spiss satengkyse med en rysje langs kanten, og en lang beinete arm som bar en sort lærveske. Fra under kysen skinte det et merkelig sterkt lys, og Kalkunens hjerte sank og hennes kinn ble bleke, for hun visste det var blinkingen til to glassøyne. Hun krøp opp til Blåøyne. «Det er – det er – det er –» hvisket hun, hennes stemme skalv av frykt, «det er den nye mor! Hun har kommet, og brakt sin bagasje i en sort lærveske som henger på armen hennes!»

«Åh, hva skal vi gjøre?» gråt Blåøyne; og igjen kom den forferdelige bankingen.

«Kom og hold på døren du også, Kalkun», ropte Blåøyne, «jeg er redd den skal gi etter.»

Så sammen stod de med deres to små rygger mot døren. Det var en lang pause. De tenkte kanskje at den nye mor trodde det ikke var noen der som kunne slippe henne inn og ville gå bort, med snart hørte de to barna gjennom den tynne tredøren at den nye mor flyttet på seg, og sa til seg selv: «Jeg må bryte i stykker døren med min hale.»

I et grusomt øyeblikk var alt stille, men barna kunne nesten høre henne løfte opp sin hale, og så, med et fryktelig slag, ble den lille malte døren knust og splintret.

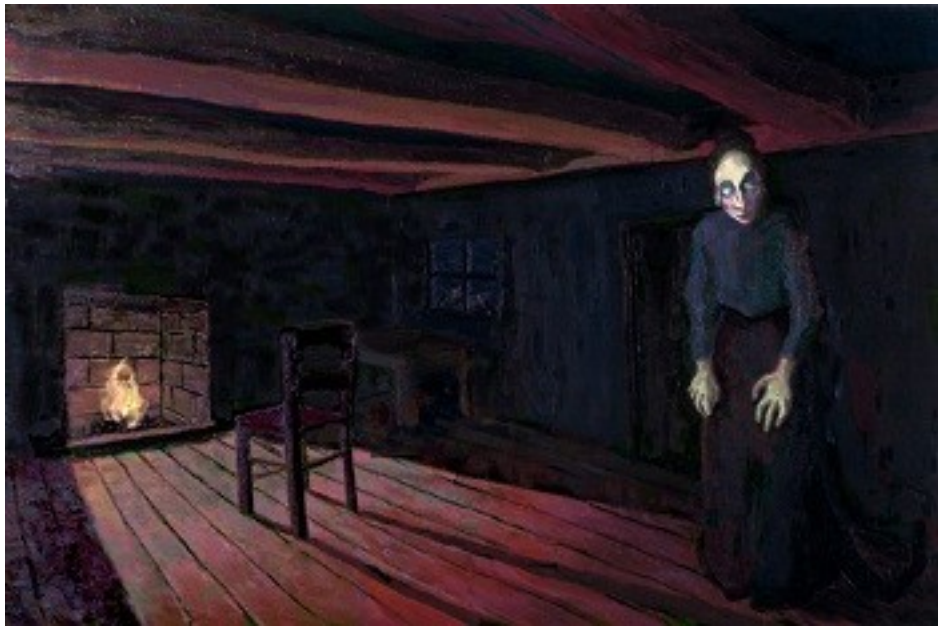
Med et skrik fór barna fra døren og flyktet gjennom stua, ut bakhjørnet og inn i skogen bortenfor. Hele natten lang forble de i mørket og kulden, og hele den neste dagen og den neste, og gjennom alle kalde, dystre dager og de lange nettene som fulgte.



Fortsatt så er de der, kjære barn. I mange lange uker og måneder har de vært der, med bare grønne siv til puter og bare brune døde løv til å dekke seg, de må fore seg med ville jordbær på sommeren, eller med nøtter når de henger grønne; eller med bjørnebær når de ikke lenger er sure på høsten, og på vinteren med de små røde bærene som

modner i snøen. De vandrer blant de høye mørke grantrærne eller under de store trærne bortenfor. Noen ganger stopper de for å hvile ved siden av det lille tjernet nær stubben hvor grantrærne vokser tykkest, og de lengter og lengter, med en lengsel som er større enn ord kan si, etter å se sin egen kjære mor igjen, bare en gang, for å fortelle henne at de vil være snille for alltid – bare én gang.

Og fortsatt bor den nye mor i den lille stua, men vinduene er lukket og dørene er stengt, og ingen vet hvordan det er på innsiden. Nå og da, når mørket har falt og natten er stille, kryper Blåøyne og Kalkunen hand i hand nær hjemmet hvor de en gang var så lykkelige, og med bankende hjerte ser de og lytter; noen ganger kommer et blendende skinn gjennom vinduet, og de vet at det er lyset fra den nye mors glassøyne, eller de hører en merkelig dempet lyd, og de vet det er lyden av hennes trehale som hun drar med seg langs gulvet.



Lastet fra:

EventyrForAlle.no

Et eventyr av Lucy Clifford (1846-1929). (Offentlig eiendom - public domain)

Originaltittel: The New Mother

Norsk oversettelse: Karl-Robert Rønning

Basert på "The New Mother" fra websiden weirdfictionreview.com.



Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-DeLPåSammeVilkår 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.

Illustratør: Selina42

Kilde: selina42.deviantart.com



Dette verket er lisensiert under følgende Creative Commons lisens: Navngivelse-IkkeKommersiell-Ingen bearbeidelser 4.0 Internasjonal. For å se en kopi av denne lisensen, besøk

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>.